

Косаревська О.В.,

кандидат педагогічних наук,
доцент, науковий співробітник
відділення організації наукової
роботи відділу організації наукової
діяльності,

Одеський державний університет
внутрішніх справ

(м. Одеса, Україна)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗМЕЖУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ

На сучасному етапі розвитку країни питання протидії корупції залишаються однією з найактуальніших проблем та є темою для постійних дебатів як для української, так і для міжнародної спільноти.

Низький рівень доброчесності окремих службовців, зловживання владою, відсутність критичного ставлення більшості громадян України до проявів побутової корупції та сприйняття незаконного матеріального заохочення як дієвого інструменту для вирішення питань – одні з основних факторів, що сприяють виникненню корупції та ускладнюють її викорінення.

Небезпека корупції — це серйозна перешкода на шляху розвитку України. Корупція утворює загрозу національній безпеці і демократичному розвитку країни. Саме тому ця проблема є актуальною [1, с.37].

Під корупцією чинним законодавством України розуміється «використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей» [2].

Підставою для застосування відповідальності у сфері корупції є вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що мають тлумачитися відповідно до ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції». Так, відповідно до ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» визначено, що «корупційним правопорушенням» є діяння (тобто, дію чи бездіяльність), що: містить ознаки корупції; вчиняється особою, яка охоплена переліком осіб, окресленим в ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»; передбачає застосування юридичної відповідальності. Під «правопорушенням, пов'язаним із корупцією» визначено діяння, яке: не містить ознак корупції; не вміщуючи ознак корупції, порушує встановлені

Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження; вчиняється особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»; передбачає настання юридичної відповідальності [2].

Загально відомо, що до видів юридичної відповідальності належать: дисциплінарна, цивільно-правова, кримінальна та адміністративна відповідальності [3, с.283].

Отже, основні види корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень можна поділити за їхньою суттю та характером порушень: 1) корупційні правопорушення (ці правопорушення характеризуються безпосереднім отриманням або наданням неправомірної вигоди); зловживання службовим становищем для власної вигоди (наприклад, ухвалення незаконних рішень); привласнення чи розтрата майна шляхом зловживання владою; комерційний підкуп (отримання неправомірної вигоди в приватному секторі); незаконне збагачення (наявність майна, яке не відповідає задекларованим доходам); підкуп виборців чи посадових осіб з метою отримання вигоди; 2) пов'язані з корупцією правопорушення (ці правопорушення створюють умови для корупції або супроводжують її: конфлікт інтересів (неповідомлення про приватний інтерес, що впливає на рішення); порушення вимог фінансового контролю (недекларування доходів або майна); невиконання обмежень щодо подарунків (прийняття подарунків, що перевищують дозволені межі); порушення антикорупційного законодавства (наприклад, невжиття заходів щодо запобігання корупції); неподання або несвоєчасне подання декларацій державними службовцями; незаконне сприяння у працевлаштуванні чи укладенні договорів (лобіювання на користь третіх осіб); ігнорування процедур державних закупівель, що призводить до зловживань).

Розмежування між корупційними правопорушеннями та правопорушеннями, пов'язаними із корупцією, полягає у тому, що:

1) корупційні правопорушення безпосередньо спрямовані на отримання неправомірної вигоди, тоді як правопорушення пов'язані з корупцією сприяють створенню умов для вчинення корупції або супроводжують її.

2) за корупційні правопорушення може наступати кримінальна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність, за правопорушення, пов'язані з корупцією- адміністративна, кримінальна, дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність.

3) за правопорушення, пов'язані з корупцією може і не наступати жоден з видів відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Дручек О.В. Деякі аспекти запобігання корупції в Україні. *Актуальні питання запобігання корупції: міжнародний та національний досвід: матеріали всеукраїнського науково-практичного круглого столу* (м. Одеса, 20 грудня 2022 р.) Одеса, ДДУВС, 2024. 90с., С.37-38.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1700>

3. Юдін Я.В. Види корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією: нормативно-правовий аспект *Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції: Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану*: (м. Київ, Державний університет «Київський авіаційний інститут», 21 лютого 2025 р.) Тернопіль: Вектор, 2025. 574 с. С.283-284.